

ТЕМА: ЗМІСТ НАВЧАЛЬНОЇ ПРОГРАМИ ТА ПІДРУЧНИКІВ З КУРСУ „ОСНОВИ ЗДОРОВ’Я” У ПОЧАТКОВІЙ ШКОЛІ .

ПЛАН

1. Структура навчальної програми предмета „Основи здоров’я”.
2. Змістові лінії навчальної програми.
3. Структура шкільного підручника.
4. Оновлення програм початкової школи.

1. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ПРОГРАМИ ПРЕДМЕТА „ОСНОВИ ЗДОРОВ'Я”.

Навчальний курс “Основи здоров'я” – це інтегрований предмет (теоретичного напрямку), який було введено до інваріативної частини навчального плану загальноосвітньої школи з метою збереження та зміцнення здоров'я учнівської молоді.

Програма побудована за концентричним принципом.

Змістові лінії – наскрізні для всієї початкової школи, але в кожному класі зміст і обсяг пропонованої учням інформації, організація її засвоєння змінюються відповідно до зростаючих пізнавальних і психологічних особливостей учнів.

Послідовність і кількість годин на ці складові можуть змінюватися відповідно до робочого плану школи, необхідності своєчасного реагування на конкретні умови, в яких відбувається навчальний процес (наближення епідемій, стихійне лихо, інфекційні хвороби тощо).

У програмі сформульовано завдання і мету навчання, розкрито зміст теми, зазначено деякі форми, методи і методичні прийоми навчання, визначено приблизну кількість годин, необхідних для вивчення теми. До програми включено вимоги до знань і вмінь учнів, а також тематика практичних робіт, міжпредметні зв'язки тощо.

Міжпредметні зв'язки.

Засвоєнню змісту предмета "Основи здоров'я" сприяють мотиваційні зв'язки з іншими предметами початкової школи ("Фізична культура", "Я у світі", "Художня праця", "Читання").

3. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ПРОГРАМИ ПРЕДМЕТА „ОСНОВИ ЗДОРОВ'Я”.

Підручник – це навчальна книга, яка вміщує системне викладення певного обсягу знань, що відображають сучасний рівень досягнень науки і виробництва, призначений для обов'язкового засвоєння учнями.

3. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ПРОГРАМИ ПРЕДМЕТА „ОСНОВИ ЗДОРОВ'Я”.

Структурний компонент – це необхідний елемент шкільного підручника, який має певну форму, здійснює тільки йому властивими засобами активне функціональне навантаження і перебуває в тісному взаємозв'язку з іншими елементами даного підручника.

Підручник

текст

*позатекстові
компоненти*

Основний текст відбиває систему головних понять курсу. Основний текст є описовим або змішаним.

Пояснювальний текст містить допоміжні елементи: примітки і пояснення, словники, абетки та ін.

Додатковий текст – звернення до учнів, документальні, хрестоматійні матеріали та матеріали необов'язкового вивчення.

Апарат організації засвоєння

ілюстрації

апарат орієнтування

Самостійна робота — така активна пізнавальна діяльність усіх учнів, що виконується без безпосередньої участі вчителя, але за його завданням і в спеціально відведений для цього час.

Робота з підручником

1) робота за попереднім ознайомленням з матеріалом, який вивчається;

2) робота тренувального характеру;

3) творча робота упродовж використання підручника і науковопопулярної літератури.

- *Згідно із структурними елементами підручника виділяють такі групи прийомів роботи:*
  - *з текстом підручника;*
  - *з апаратом орієнтування;*
  - *з ілюстраціями підручника*

4. ОНОВЛЕННЯ ПРОГРАМ ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ З ПРЕДМЕТА «ОСНОВИ ЗДОРОВ'Я»

Здійснений аналіз навчальної програми «Основи здоров'я» для 1-4 класів дозволяє додати завдання, які відповідають її змісту, а саме:

- формування в учнів соціальної і життєвої компетентності на основі засвоєння ними соціальних норм; розвиток навичок взаємодії у сім'ї, школі, колективі, громадянському суспільстві;
- формування в учнів основ споживчої культури, розвиток умінь приймати рішення щодо власної поведінки у різноманітних життєвих ситуаціях;
- володіння учнями моделями поведінки і способами діяльності, які відповідають українському законодавству.

4. ОНОВЛЕННЯ ПРОГРАМ ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ З ПРЕДМЕТА «ОСНОВИ ЗДОРОВ'Я»

У змісті пояснювальної записки було уточнено, кількість годин на вивчення кожної теми учитель може визначати самостійно.

Експертами була вилучена інформація щодо оцінювання навчальних досягнень учнів та деякі умови реалізації мети і завдань предмета, зокрема: -урізноманітнення типів уроків (урок-тренінг, урок-екскурсія, урок-зустріч тощо);

- наявності навчально-методичного забезпечення для всіх учасників навчально-виховного процесу;*
- наявності підготовленого педагога і відповідного освітнього середовища (зокрема, тренінгового кабінету);*
- здійснення моніторингу за відповідністю процесу навчання критеріям його ефективності.*

Внесені вчителями, батьками та науковцями під час відкритого обговорення на платформі EdEra, затверджені рішенням Колегії МОН від 4 серпня 2016 р., оприлюднені на сайті МОН 11 серпня 2016 р.

Основи здоров'я 2 клас

Вилучено за вимогами освітян і батьків тему «Вплив алкоголю на здоров'я» з відповідними держаними вимогами. Словосполучення «план евакуації» замінено на «шляхи виходу дитини зі школи». До розділу «Психічна і духовна складові здоров'я» з метою більш повного висвітлення сутності духовної складової здоров'я людини запропоновано тему «Життєрадісність і здоров'я», практичну роботу «Написання листа-подяки» (на вибір учня).

Відповідно до змісту навчального матеріалу у державних вимогах додано наступне: учні пояснюють значення життєрадісності для збереження здоров'я; взаємозв'язок прав і обов'язків людини; чому необхідно виконувати свої обов'язки в сім'ї; чому батьки є найкращими порадиниками і захисниками дітей.

Внесені вчителями, батьками та науковцями під час відкритого обговорення на платформі EdEra, затверджені рішенням Колегії МОН

від 4 серпня 2016 р., оприлюднені на сайті МОН 11 серпня 2016 р.

Основи здоров'я 3 клас

Вилучено практичну роботу «Вимірювання пульсу» у зв'язку з її дублюванням в навчальному предметі «Природознавство» (3 клас). Тему «Профілактика вживання тютюну і алкоголю» вилучено і переміщено до розділу «Соціальна складова здоров'я» для 4-го класу. Змінено формулювання наступних тем: «Можливі небезпеки при катанні на роликах, скейтбордах, велосипеді» на «Правила безпеки при катанні на роликах, скейтбордах, велосипеді»; «Небезпечні місця в своєму мікрорайоні; загальні правила безпечної поведінки дітей надворі» на «Загальні правила безпечної поведінки дітей надворі, в своєму мікрорайоні»; практична робота «Обговорення літературних джерел про толерантність» на «Створення подарунку дитині, яка має проблеми зі здоров'ям». До розділу «Психічна і духовна складові здоров'я» з метою більш повного висвітлення сутності духовної складової здоров'я людини запропоновано тему «Доброзичливість і здоров'я людини».

Основи здоров'я 4 клас

Вилучено практичні роботи «Як діяти в небезпечній ситуації» (розділ «Здоров'я людини» та «Моделювання ситуацій відмови від небезпечних пропозиції» (розділ «Соціальна складова здоров'я»). З розділу «Фізична складова здоров'я» у зв'язку з невідповідністю змісту та дублюванням з навчальним предметом «Я у світі» вилучено тему «Організація самонавчання і взаємонавчання». З розділу «Соціальна складова здоров'я» вилучена вимога проведення дослідів про шкоду куріння. Замінено назву теми «Небезпека куріння, вживання алкогольних, наркотичних і токсичних речовин» на «Профілактика вживання тютюну і алкоголю». У вимогах замінено «учні аналізують небезпеку перебування дитини у місцях великого скупчення людей» на «учні аналізують поведінку дитини у місцях великого скупчення людей». У розділі «Психічна і духовна складові здоров'я» замінено назву практичної роботи «Виконання проекту «Моя мета» на «Відомі параолімпійці». Додано до цього розділу наступні вимоги: учні пояснюють вплив самооцінки на поведінку людини, значення позитивного ставлення до життя.